

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA

nr. ___ din __ _____ 2019

**Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea
de creditare a prestatorilor de servicii de plată nebancari**

În temeiul art. 5 alin.(1) lit. m), art. 11 alin. (1) și art. 27 alin.(1) lit. c) și art.49¹ din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art.544) și art. 25 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 94 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197, art.661), cu modificările și completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la activitatea de creditare a prestatorilor de servicii de plată nebancari.
2. Societățile emitente de monedă electronică, cărora li s-a eliberat licența conform prevederilor Legii nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică până la data adoptării Legii pentru modificarea unor acte legislative nr.208 din 12 octombrie 2018 și care intenționează să presteze serviciile de plată menționate la art.4 alin.(1) pct.4) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, vor prezenta la Banca Națională a Moldovei originalul licenței pentru reperfectare, urmare primirii confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor prezentului regulament.

REGULAMENT
cu privire la activitatea
de creditare a prestatorilor de servicii de plată nebankari

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la activitatea de creditare a prestatorilor de servicii de plată nebankari (în continuare – regulament) se aplică prestatorilor de servicii de plată nebankari, având ca obiect reglementarea activității de acordare a creditelor (împrumuturilor) legate de serviciile de plată (în continuare – credit), menționate la art. 4 alin. (1) pct. 4) și 5) din Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (în continuare – lege), în condițiile specificate la art. 25, 78 și 88 din lege.

2. Prevederile prezentului regulament se aplică în mod corespunzător și filialelor prestatorului de servicii de plată nebankar cu sediul în străinătate, licențiate conform art.17 și art.84 din lege.

3. Prezentul regulament stabilește principiile care urmează a fi aplicate și exigențele care urmează a fi îndeplinite de către prestatorul de servicii de plată nebankar în procesul de desfășurare a activității de creditare, și anume executarea operațiunilor de plată în cazul în care fondurile sunt acoperite printr-o linie de credit pentru un utilizator al serviciilor de plată și/sau emiterea de carduri de plată și a altor instrumente de plată, doar dacă acestea sunt exclusiv legate de serviciile de plată și numai în cazul facilitării efectuării serviciilor de plată și reglementează:

- 1) condițiile de acordare a creditelor;
- 2) clasificarea creditelor și dobânzilor aferente, determinarea, constituirea și ajustarea provizioanelor specifice de risc de credit;
- 3) cerințele de raportare;
- 4) supravegherea activității de creditare a prestatorului de servicii de plată nebankar.

4. În sensul prezentului regulament, termenii utilizați au următoarele semnificații:

beneficiar – utilizator al serviciilor de plată care beneficiază de un credit legat de serviciile de plată;

bonitatea beneficiarului – capacitatea beneficiarului de a restitui, la scadență, creditul conform contractului de credit, inclusiv dobânda și costurile aferente;

costul total al creditului – toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alte tipuri de costuri pe care trebuie să le suporte beneficiarul în conformitate cu contractul de credit;

credit expirat – credit al cărui plată în vederea rambursării nu a fost achitată mai mult de 30 de zile de la data scadenței plăților prevăzute de contract. În cazul în care un credit devine expirat și soldul acestuia se consideră expirat;

credit legat de serviciile de plată – credit acordat beneficiarului de către prestatorul de servicii de plată nebankar, exclusiv în legătură cu executarea unei operațiuni de plată în conformitate cu art. 4 alin. (1) pct.4) și pct. 5) din lege;

credit prelungit – credit al cărui termen de rambursare a plății, stabilit conform contractului, este prelungit în baza unui acord adițional. Pentru calificarea creditului ca "prelungit" acordul trebuie să fie semnat înainte de calificarea creditului ca "expirat" conform termenului de plată prevăzut în contractul inițial. Determinarea stării de expirare a creditului se efectuează în baza contractului inițial și conform noțiunii de "credit expirat";

credit renegociat – creditul nerambursat (credit inițial) la care ulterior, în baza unui acord, au fost modificate clauzele contractuale de efectuare a plăților expirate;

dezvăluirea informației – prezentarea informației legate de activitatea de creditare, de către prestatorul de servicii de plată nebancar, publicului prin intermediul diferitelor mijloace (mass - media, panoul informativ sau pagina web a prestatorului de servicii de plată nebancar etc.);

grafic de rambursare – informația cu privire la sumele și termenele (perioadele) de plată ce revin beneficiarului conform contractului de credit, care se coordonează între prestatorul de servicii de plată nebancar și beneficiar și este parte integrantă a contractului de credit;

rata dobânzii aferente creditului – rată a dobânzii exprimată ca procent fix sau flotant aplicat sumei utilizate din credit;

risc de credit – riscul imposibilității de decontare (stingerea) totală la momentul scadenței obligației aferente creditului oferit și la oricare alt moment în viitor;

plată – dobânda sau suma inițială a creditului și dobânda, sau o parte a creditului și dobânda, sau o parte a creditului achitată în conformitate cu condițiile și modul de rambursare a creditului prevăzute în contract;

portofoliul total de credite – suma tuturor creditelor acordate de către prestatorul de servicii de plată nebancar;

prestator de servicii de plată nebancar – societatea de plată, furnizorul de servicii poștale sau societatea emitentă de monedă electronică, care are dreptul de a presta servicii de plată în conformitate cu art. 4 și 7 din lege;

provizioane specifice de risc de credit – provizioanele care se constituie de către prestatorul de servicii de plată nebancar în scopul acoperirii unor pierderi potențiale legate de neachitarea plăților la credite;

valoarea totală a creditului – sumele totale puse la dispoziția beneficiarului în baza unui contract de credit;

valoarea totală plătilă de către beneficiar – suma dintre valoarea totală a creditului și costul total al creditului;

În sensul prezentului regulament se utilizează inclusiv termenii și expresiile din lege.

Capitolul II

CONDIȚII PRIVIND DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII DE CREDITARE

5. Prestatorul de servicii de plată nebancar poate acorda credite legate de serviciile de plată menționate la art. 4 alin. (1) pct. 4) și 5) din lege, în condițiile specificate la art. 25, art.78 alin.(2) și art.88 din lege, doar dacă deține licență corespunzătoare.

6. Prestatorul de servicii de plată nebancar poate acorda credite legate de serviciile de plată menționate la pct.5 din prezentul regulament doar dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții:

1) creditul are un caracter accesoriu și este acordat exclusiv în legătură cu executarea unei operațiuni de plată;

- 2) creditul acordat în legătură cu un serviciu de plată prestat este rambursat într-o perioadă scurtă, care în niciun caz nu depășește 12 luni;
- 3) acest credit nu este acordat din fondurile primite sau deținute de la utilizatorii serviciilor de plată în scopul executării unei operațiuni de plată sau fondurile primite și deținute în scop de emitere a monedei electronice;
- 4) capitalul reglementat al prestatorului de servicii de plată nebancar este adecvat în orice moment, în condițiile specificate la art. 13 și 83 din lege.
7. Prestatorul de servicii de plată nebancar desfășoară activitatea de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament doar în moneda națională, în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase, cu respectarea legii și a prevederilor prezentului regulament.
8. Prestatorul de servicii de plată nebancar care intenționează să desfășoare activitatea de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament prezintă Băncii Naționale a Moldovei o cerere privind intenția de desfășurare a activității de creditare, cu anexarea procedurilor interne aferente desfășurării activității de creditare. Procedurile interne vor fi elaborate în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase, cu respectarea prevederilor prezentului regulament și ale altor acte normative.
9. Procedurile interne prevăzute la pct. 8 din prezentul Regulament vor include cel puțin:
- 1) măsurile de identificare a beneficiarului (prelucrarea datelor cu caracter personal);
 - 2) identificarea și gestionarea riscurilor aferente activității de creditare;
 - 3) transparența, criteriile și condițiile acordării creditelor;
 - 4) condițiile de prelungire/renegociere/force major a contractului;
 - 5) reguli/cerințe privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
 - 6) evaluarea bonității inclusiv a istoriei de credit/reputației beneficiarului;
 - 7) provizioanele specifice de risc de credit;
 - 8) măsurile de limitare a riscului de credit;
10. Banca Națională a Moldovei examinează cererea și procedurile interne, prezentate conform pct. 8 din prezentul regulament, în termen de 30 zile. În cazul depistării necorespunderii procedurilor prezentate cu prevederile regulamentului și ale altor acte normative relevante, Banca Națională a Moldovei informează prestatorul de servicii de plată nebancar cu privire la aceasta.
11. Prestatorul de servicii de plată nebancar, înainte de a-și începe activitatea de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament, înlătură neconformărilor depistate și comunicate acestuia de către Banca Națională a Moldovei.
12. Prestatorul de servicii de plată nebancar, deținător al licenței corespunzătoare, își începe activitatea de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament doar după primirea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.
13. Prestatorul de servicii de plată nebancar poate acorda credite menționate la pct. 5 din prezentul regulament doar pe baza unei evaluări a bonității beneficiarului.
14. Prestatorul de servicii de plată nebancar evaluează bonitatea, inclusiv istoria de credit/reputația beneficiarului pe baza unui volum suficient de informații obținute inclusiv de la beneficiar și pe baza consultării bazelor de date relevante.
15. În cazul în care părțile convin să majoreze valoarea totală a creditului după încheierea contractului de credit, prestatorul de servicii de plată nebancar actualizează informațiile financiare aflate la dispoziția sa privind beneficiarul și evaluează repetat bonitatea acestuia.
16. Prestatorul de servicii de plată nebancar informează solicitantul despre decizia privind cererea de credit în termen de cel mult 7 zile calendaristice din data depunerii cererii de creditare, în forma agreată de către părți.
17. Rambursarea creditelor legate de serviciile de plată se face "conform condițiilor stabilite în contractul de credit dintre părți".

18. Prestatorul de servicii de plată nebancar va stabili în Procedurile sale interne limite aferente activității de creditare, pentru un singur debitor, precum și în total pentru întreaga activitatea de creditare, inclusiv în valori relative, raportate la capitalul propriu.

Capitolul III

DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI ȘI CERINȚELE PRIVIND CONTRACTELE DE CREDIT

19. Prestatorul de servicii de plată nebancar dezvăluie și actualizează, pe măsura apariției modificărilor, informația legată de activitatea de creditare care va include, dar nu se va limita la:

- 1) caracteristicile generale pentru fiecare tip de credit acordat;
- 2) condițiile de acordare a creditelor:
 - a) valoarea totală a creditului (minimă / maximă);
 - b) rata dobânzii aferentă creditului, fixă / flotantă, precum și metoda de calculare a ratei dobânzii aferentă creditului prin intermediul a cel puțin două exemple reprezentative;
 - c) termenul contractului de credit (minim / maxim);
 - d) alte plăți decât rata dobânzii aferente creditului, care sunt incluse în costul total al creditului;
 - e) modul și frecvența plăților;
 - f) documentele necesare pentru obținerea creditului;
 - g) efectele rambursării anticipate a creditului;
 - h) penalitățile aferente contractului de credit;
 - i) condițiile în care rata dobânzii poate fi modificată etc.
20. Prestatorul de servicii de plată nebancar va specifica în contractul de credit în mod clar și concis:
 - 1) numele/denumirile, IDNP/IDNO și adresele domiciliului/sediului părților contractante;
 - 2) termenul contractului de credit;
 - 3) valoarea totală a creditului;
 - 4) rata dobânzii aferente creditului, condițiile în care variază rata dobânzii aferente creditului și, în cazul în care în funcție de diferite circumstanțe se vor aplica rate diferite ale dobânzii, se specifică tot spectrul de informație aferent acestor situații, cum ar fi termene, condiții, proceduri, etc.;
 - 5) suma, numărul și frecvența plăților care urmează a fi efectuate de către beneficiar și, dacă este cazul, ordinea în care vor fi efectuate plățile;
 - 6) rata dobânzii, în cazul plăților expirate, aplicabilă soldului restant al creditului, măsurile pentru ajustarea acesteia și, dacă este cazul, orice penalități datorate în caz de neplată;
 - 7) avertizare privind consecințele neefectuării plăților în termenele stabilite în contract;
 - 8) dreptul de revocare, termenul în care acel drept poate fi exercitat și alte condiții pentru exercitarea acestuia, inclusiv informații privind obligarea beneficiarului de a plăti creditul sau partea de credit trasă și dobânda, precum și cuantumul dobânzii plătitibile.
21. Prestatorul de servicii de plată nebancar este obligat să furnizeze gratuit, la solicitarea beneficiarului, informații referitor la creditul acordat pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil (în continuare - extras), care vor include:
 - a) perioada exactă la care se referă extrasul;
 - b) sumele și datele tragerilor;
 - c) soldul din extrasul anterior și data acestuia;
 - d) soldul actual;
 - e) datele și sumele plăților efectuate de beneficiar;
 - f) rata dobânzii aplicată;
 - g) orice costuri care au fost aplicate.

22. Suplimentar la informațiile prevăzute la punctul 21 din prezentul regulament, prestatorul de servicii de plată nebancar este obligat să informeze beneficiarul, în forma aleasă de beneficiar și agreată de prestatorul de servicii de plată nebancar, despre modificarea ratei dobânzii aferente creditului, precum și orice altă modificare operată de către prestatorul de servicii de plată nebancar la contractul de credit până la intrarea în vigoare a modificărilor în cauză.

Capitolul IV

CLASIFICAREA CREDITELOR ȘI DOBÂNZILOR AFERENTE, DETERMINAREA PROVIZIOANELOR SPECIFICE DE RISC DE CREDIT

23. Orice credit acordat și dobânda aferentă vor fi incluse în una din următoarele categorii de clasificare :

- a) standard – credit la care sunt respectate toate condițiile contractuale, care nu are plăți expirate și care nu a fost prelungite și/sau renegociate;
- b) supravegheat – credit la care plățile sunt expirate de la 31 până la 60 de zile inclusiv;
- c) substandard – credit la care plățile sunt expirate de la 61 până la 90 de zile inclusiv;
- d) dubios – credit la care plățile sunt expirate de la 91 până la 120 de zile inclusiv;
- e) compromis – credit la care plățile sunt expirate mai mult de 121 zile.

24. Clasificarea creditelor, în conformitate cu punctul 23 din prezentul regulament, se face pe fiecare beneficiar debitor la soldul total al contractelor de credit acordate acestuia. Dacă un beneficiar debitor contractează concomitent mai multe credite, atunci toate creditele vor fi clasificate la cea mai dură din categoriile înregistrate de credite pe baza principiului declasării prin contaminare, adică prin luarea în considerare a celei mai slabe dintre categoriile individuale de clasificare.

25. Prolungirea și renegocierea unui credit nu poate să determine clasificarea acestuia într-o categorie mai bună decât cea la care a fost atribuită la data prelungirii sau renegocierii.

26. Creditul prelungit sau renegociat nu poate depăși termenul de 12 luni.

27. Creditul care a fost prelungit sau renegociat se clasifică:

1) În cazul prelungirii:

a) la categoria „supravegheat” – pentru creditele care la data prelungirii sunt clasificate în categoria „standard” sau „supravegheat”, și

b) la categoria creditului constatată la data prelungirii – pentru creditele care la aceeași dată sunt clasificate în categoria „substandard” sau „dubios”, dacă plățile la data prelungirii au fost achitate prestatorului de servicii de plată nebancar sau urmează a fi achitate în primele 2 luni după data prelungirii. În acest caz creditul rămâne clasificat în una din aceste categorii pentru o perioadă de 2 luni după prelungire, dacă dobânda și suma de bază a creditului au fost achitate regulat (cel puțin lunar). La expirarea termenului de 2 luni după prelungire, aceste credite se vor clasifica într-o categorie mai favorabilă cu un nivel, dar nu mai sus de categoria „supravegheat”. În caz contrar se face o clasificare mai dură.

2) În cazul renegocierii:

a) la categoria „substandard” – pentru creditele care la data renegocierii sunt clasificate în categoria „supravegheat”, și

b) la categoria creditului constatată la data renegocierii – pentru creditele care la aceeași dată sunt clasificate în categoria „substandard” sau „dubios”, dacă plățile la data renegocierii au fost achitate prestatorului de servicii de plată nebancar sau urmează a fi achitate în primele 2 luni după data renegocierii. În acest caz creditul rămâne clasificat în una din aceste categorii pentru o perioadă de 2 luni după renegociere, dacă dobânda și suma de bază a creditului au fost achitate regulat (cel puțin lunar). La expirarea termenului

de 2 luni după renegociere, aceste credite se vor clasifica într-o categorie mai favorabilă cu un nivel, dar nu mai sus de categoria „supravegheat”. În caz contrar se face o clasificare mai dură.

28. Prestatorul de servicii de plată nebancar, în cadrul desfășurării activității de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament, constituie, ajustează și utilizează provizioane specifice de risc de credit în conformitate cu prevederile specificate de prezentul regulament și procedurile interne.

29. Constituirea de provizioane specifice de risc de credit se referă la crearea acestora și se realizează prin aplicarea coeficienților de provizionare asupra creditelor și dobânzilor aferente, după cum urmează:

- 1) Standard - 2%;
- 2) Supravegheat - 5%;
- 3) Substandard - 30%;
- 4) Dubios - 60%;
- 5) Compromis - 100%.

30. Creditele noi se clasifică la momentul constatării acestora ca activ (aparitiei creditului) în bilanțul prestatorului de servicii de plată nebancar.

31. Constituirea de provizioane specifice de risc de credit se efectuează în volum integral din contul cheltuielilor și se reflectă în bilanțul contabil și în Raportul „Situația de profit și pierdere” al prestatorului de servicii de plată nebancar.

32. Ajustarea provizioanelor specifice de risc de credit se referă la modificarea nivelului existent al acestora, în vederea restabilirii egalității dintre nivelul calculat și cel format, și se realizează lunar, în ultima zi lucrătoare a lunii.

33. Ajustarea mărimii provizioanelor se efectuează în volum integral din contul cheltuielilor sau veniturilor și se reflectă în bilanțul contabil și în Raportul „Situația de profit și pierdere” al prestatorului de servicii de plată nebancar.

34. Provizioanele specifice de risc de credit se utilizează pentru acoperirea creditelor și dobânzilor clasificate „compromise”. Scoaterea lor din bilanț (casarea) și înregistrarea în contul extrabilanțier se efectuează la decizia prestatorului de servicii de plată nebancar, fapt care nu anulează datoria beneficiarului și nu denotă că prestatorul de servicii de plată nebancar nu poate să-și exercite și în continuare dreptul de a recupera datoria pentru a satisface pretențiile aferente datoriei respective.

Capitolul V

CERINȚE DE RAPORTARE

35. Prestatorul de servicii de plată nebancar care desfășoară activitatea de creditare prevăzută la pct. 5 din prezentul regulament raportează trimestrial Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 15 zile lucrătoare de la încheierea trimestrului de gestiune, situația privind clasificarea creditelor și dobânzilor aferente și provizioanele specifice de risc de credit aferente acestora conform anexei nr. 1 la prezentul regulament.

36. Prestatorul de servicii de plată nebancar va raporta trimestrial Băncii Naționale situația privind toate creditele acordate și provizioanele constituite, conform formularului prezentat în anexa nr.2 la prezentul regulament.

Capitolul VI

SUPRAVEGHEREA ACTIVITĂȚII DE CREDITARE A PRESTATORULUI DE SERVICII DE PLATĂ NEBANCAR

37. În vederea determinării nivelului de conformare la prevederile prezentului regulament și ale altor acte normative, Banca Națională a Moldovei efectuează supravegherea din oficiu și pe teren a activității de creditare a prestatorului de servicii de plată nebancar.

38. Banca Națională a Moldovei efectuează supravegherea din oficiu a activității de creditare a prestatorului de servicii de plată nebancar prin examinarea informațiilor prezentate de către acesta în conformitate cu cerințele prezentului regulament, publicate pe pagina web a prestatorului de servicii de plată nebancar, a altor informații relevante.
39. În scopul supravegherii activității de creditare a prestatorului de servicii de plată nebancar, Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite, iar prestatorul de servicii de plată nebancar este obligat să prezinte orice informație aferentă activității de creditare a acestuia.

la Regulamentul cu privire la activitatea de
creditare a prestatorilor de servicii de plată nebancari

Denumirea prestatorului de servicii de plată nebancar

Adresa sediului prestatorului de servicii de plată nebancar

Nr. de identificare de stat (IDNO)

Perioada de raportare

SITUAȚIAprivind clasificarea creditelor legate de serviciile de plată și necesarul de provizioane
specifice de risc de credit aferent acestora la data de [...../...../.....]

Categoria de credit	Numărul creditelor acordate	Suma totală	Coeficient de provizionare	Nivelul provizioanelor (Col. 2x3)
<i>a</i>	1	2	3	4
Standard			2%	
Supravegheat			5%	
Substandard			30%	
Dubios			60%	
Compromis			100%	
Total				

Semnătură autorizată a administratorului

Întocmit

(numele, prenumele și funcția)

(numele, prenumele, funcția și telefonul)

Data raportării

la Regulamentul cu privire la activitatea de
creditare a prestatorilor de servicii de plată nebancari

Denumirea prestatorului de servicii de plată nebancar

Adresa sediului prestatorului de servicii de plată nebancar

Nr. de identificare de stat (IDNO)

Perioada de raportare

SITUAȚIA

**privind corespondența dintre total creditele acordate și total provizioanele specifice de
risc de credit constituite**

Nr. d/o	Denumire indicatori	Sold la începutul perioadei	Sold la finele perioadei
A	B	C	D
1.	Total capital propriu		
2.	Total credite legate de serviciile de plată acordate		
3.	Total provizioane specifice de risc de credit constituite aferente creditelor legate de serviciile de plată acordate		

Semnătură autorizată a administratorului

Întocmit

(numele, prenumele și funcția)

(numele, prenumele, funcția și telefonul)

Data raportării